

Philosophy of culture

Course description sheet

Basic information

Field of study Cultural Studies	Didactic cycle 2026/2027	
Major Visual Communication and Graphic Design	Course code HKLTKWS.II2.04502.26	
Organisational unit Faculty of Humanities	Lecture languages Polish	
Study level Second-cycle studies	Mandatoriness Obligatory	
Form of study Full-time studies	Block Major Modules	
Profile General academic	Course related to scientific research Yes	
Course coordinator	Jakub Gomułka	
Lecturer	Jakub Gomułka, Fryderyk Kwiatkowski, Paweł Zaborowski	
Period Semester 2	Method of verification of the learning outcomes Exam	Number of ECTS credits 5
	Activities and hours Lectures: 30 Auditorium classes: 30	

Course's learning outcomes

Code	Outcomes in terms of	Learning outcomes prescribed to a field of study	Methods of verification
Knowledge - Student knows and understands:			

Code	Outcomes in terms of	Learning outcomes prescribed to a field of study	Methods of verification
W1	Na poziomie zaawansowanym posiada aktualną i wszechstronną wiedzę o filozofii kultury tj. zna koncepcje kultury i społeczeństwa, interpretacje opozycji natura-kultura, wizje człowieka jako istoty kulturowej, filozoficzne próby refleksji nad problemami kultury współczesnej i ich rolę tej refleksji w kształtowaniu się kultury. Potrafi wskazać na najważniejsze i najnowsze osiągnięcia filozofii kultury.	KLT2A_W01, KLT2A_W03, KLT2A_W06, KLT2A_W11	Test, Examination, Report
Skills - Student can:			
U1	Analizuje złożone teksty z filozofii kultury, identyfikuje ich paradygmaty. Rekonstruuje i konstruuje różnego rodzaju argumentacje w tekstach z zakresu filozofii kultury, odwołując się do złożonych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź do tradycji kulturowych.	KLT2A_U10	Participation in a discussion, Test, Examination, Report
U2	Umie prowadzić zaawansowaną analizę tekstów filozoficznych, formułuje i uzasadnia wnioski z tej analizy, poprawnie używa terminologii filozofii kultury, w tym hermeneutyki, postrukturalizmu i postmodernizmu.	KLT2A_U03, KLT2A_U05, KLT2A_U08, KLT2A_U09	Participation in a discussion, Report
Social competences - Student is ready to:			
K1	W sposób pogłębiony interpretuje idee filozofii kultury i potrafi nad nimi prowadzić wieloaspektową dyskusję.	KLT2A_K03	Participation in a discussion, Report

Student workload

Activity form	Average amount of hours* needed to complete each activity form
Lectures	30
Auditorium classes	30
Preparation for classes	28
Realization of independently performed tasks	19
Examination or final test/colloquium	2
Contact hours	5
Preparation of project, presentation, essay, report	14
Student workload	Hours 128
Workload involving teacher	Hours 60

* hour means 45 minutes

Program content

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
1.	<p>Filozofia kultury: Celem kursu jest przegląd filozoficznych koncepcji kultury oraz głównych problemów z nią związanych (m.in. człowiek jako istota kulturowa, mechanizmy rozwoju kultury, filozoficzna analiza rzeczywistości ponowoczesnej, problem religii i ideologii we współczesnym świecie). Ramy czasowe omawianych koncepcji są bardzo szerokie (od starożytności do współczesności) i obejmują wszystkie ważniejsze nurty refleksji nad kulturą w filozofii zachodniej, jednak na niektóre okresy i nurty został położony nacisk. Ze względu na szczególną wagę dla filozofii kultury została wyróżniona nowożytna tradycja niemiecka, filozofia przełomu antypozytywistycznego oraz najważniejsze prądy filozofii. Dużo uwagi poświęcone jest filozoficznej analizie kultury ponowoczesnej.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Problem kultury w filozofii starożytnej. Grecka paideia: „Państwo” Platona i „Polityka” Arystotelesa. Spór Platona z sofistami. 2. Średniowieczny teocentryzm kulturowy: człowiek, państwo i prawo boskie w koncepcjach Augustyna i Tomasza z Akwinu. 3. Renesans: humanizm, ruch naukowy, filozofia polityczna, utopie (E. Machiavelli, T. More). 4. Oświecenie: problem opozycji natura-kultura (J.J. Rousseau, T. Hobbes), transgresja natury (D.A. Sade, I. Kant). 5. Kształtowanie się filozoficznej wizji kultury laickiej i świeckiego państwa (F. Rabelais, M. Montaigne, libertynizm, P. Bayle, Wolter) 6. Filozofia dziejów a kultura (Herder, Hegel)i. 7. Dziewiętnastowieczna filozofia podejrzeń, pojęcie alienacji religijnej i społecznej(od Hegla, poprzez Feuerbacha do Marksa i Freuda) 8. Problem kultury w filozofii F. Nietzsche’go 9. Filozofia kultury E. Cassirera, G. Simmela i O. Spenglera. 10. Psychoanalityczna analiza kultury – Z. Freud w interpretacji J. Lacana. 11. Wizja kultury w myśli poststrukturalistycznej i postmodernistycznej (J. Derrida, J-F. Lyotard, R. Rorty, J. Habermas). 12. Ideologia jako przedmiot zainteresowań filozofii kultury (L. Althusser, P. Sloterdijk, S. Žižek). 13. Filozofia postsekalarna a kultura (J. Taubes, J. A. Badiou, G. Agamben, S. Žižek). 14. Kultura w oczach filozofii feministycznej (B. Friedan, S. de Beauvoir, S. Agacinski, L. Irigaray, J. Butler) 	W1, U1, U2, K1	Lectures

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
2.	<p>Filozofia kultury: 1. Zajęcia organizacyjne i wprowadzające w tematykę filozofii kultury.</p> <p>2. Koniec wartości (1) (Platon 2002, ze szczególnym uwzględnieniem części od XXXVII do końca tj. rozmowy Sokratesa z Kaliklesem).</p> <p>3. Koniec wartości (2) (Nietzsche 2003 - fragment „Rozprawa pierwsza: <>, <>”), (Nietzsche 1999 - paragrafy 26-362).</p> <p>4. Koniec religii (1) (Feuerbach 1981 - fragmenty „Wykład trzeci”, „Wykład osiemnasty”, „Wykład trzydziesty”), (Marks 1949).</p> <p>5. Koniec religii (2) (Dawkins 2008 - fragment „Korzenie religii”), (Dennet 2008 - rozdział „Wiara w wiarę”, paragraf 3 „Co można powiedzieć o świętych wartościach?” i 4 „Błogosław moją duszę: duchowość i samolubność” z rozdziału „Moralność a religia”).</p> <p>6. Koniec religii – nowy humanizm (Sartre 1998).</p> <p>7. Kultura po śmierci Boga (Kepel 2010)</p> <p>8. Koniec człowieka (Foucault 2005).</p> <p>9. Koniec podmiotu (Žižek 2001 - fragment „Fetyszyzm jako źródło cierpień”).</p> <p>10. Koniec historii (Fukuyama 2005).</p> <p>11. Koniec wiedzy (Lyotard 1997 - rozdz. 9 „Opowieści legitymizujące wiedzę”, rozdz. 10. „Delegitymizacja”, rozdz. 14 „Uprawomocnienie przez paralogię”).</p> <p>12. Koniec rzeczywistości (Baudrillard 2005).</p> <p>13. Powrót religii (Badiou 2007).</p> <p>14. Kolokwium zaliczeniowe.</p>	W1, U1, U2, K1	Auditorium classes

Extended information/Additional elements

Teaching methods and techniques :

Discussion, Lectures

Activities	Methods of verification	Credit conditions
Lectures	Participation in a discussion, Examination	
Audit. classes	Participation in a discussion, Test, Report	

Method of determining the final grade

Ocena końcowa to średnia z oceny z egzaminu i oceny z ćwiczeń audytoryjnych.

Prerequisites and additional requirements

Na każde ćwiczenia audytoryjne studenci przygotowują konspekt - rodzaj analitycznego sprawozdania z lektury podanej literatury obowiązkowej, wyłączeniem kluczowych terminów i tez pracy, tropów interpretacyjnych, związków z tradycją intelektualną i paradygmatem, w których osadzona jest analizowana pozycja, wątków polemicznych, roli omawianej pozycji w kształtowaniu się prądu umysłowego danej epoki. Na ocenę z ćwiczeń składają się oceny z 11 takich konspektów, ocena z udziału w dyskusjach i ocena z kolokwium zaliczeniowego.

O ocenie z wykładu decyduje egzamin ustny.

Rules of participation in given classes, indicating whether student presence at the lecture is

obligatory

Lectures: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego. Auditorium classes: Studenci przystępując do ćwiczeń są zobowiązani do przygotowania się w zakresie wskazanym każdorazowo przez prowadzącego (np. w formie zestawów zadań). Ocena pracy studenta może bazować na wypowiedziach ustnych lub pisemnych w formie kolokwium, co zgodnie z regulaminem studiów AGH przekłada się na ocenę końcową z tej formy zajęć.

Literature

Obligatory

1. *Literatura obowiązkowa:*
2. Badiou, A. 2007. Święty Paweł. Ustanowienie uniwersalizmu. Kraków: Kongregacja Ha!art.
3. Baudrillard, J. 2006. W cieniu milczącej większości, albo kres sfery społecznej. Warszawa: Sic!.
4. Dawkins, R. Bóg urojony. Warszawa: Wydawnictwo CiS, s. 225-286.
5. Dennet, D. 2008. Odczarowanie. Religia jako zjawisko naturalne. Warszawa: PIW, s. 240-289, s. 338-354.
6. Feuerbarch, L. 1981. Wykłady o istocie religii. Warszawa: PWN, s. 25-33, s. 180-190, s. 308-318.
7. Foucault, M. 2005. Słowa i rzeczy: archeologia nauk humanistycznych. Gdańsk: Słowo/Obraz Terytoria.
8. Fukuyama, F. 2005. Koniec człowieka: konsekwencje rewolucji biotechnologicznej. Kraków: Znak.
9. Fukuyama, F. 2017, Koniec historii i ostatni człowiek, Kraków: Znak.
10. Lyotard, J. F. 1997. Kondycja ponowoczesna. Raport o stanie wiedzy. Warszawa: Fundacja „Aletheia”, s. 97-119, s. 163-178.
11. Kepel, Gilles, 2010, Zemsta Boga. Religijna rekonkwista świata, Warszawa: Krytyka Polityczna.
12. Marks, Karol. 1949. Przyczynek do krytyki heglowskiej filozofii prawa. Wstęp. W: Karl Marks. Wybrane Pisma Filozoficzne. Warszawa: KiW.
13. Nietzsche, F. 1999. Antychrześcijanin. Kraków: Nomos, s. 60-72.
14. Nietzsche, F. 2003. Z genealogii moralności. Kraków: Zielona Sowa, s. 13-38.
15. Platon. 2002. Gorgiasz. Kęty: Antyk.
16. Sartre, Jean Paul. 1998. Egzystencjalizm jest humanizmem. Warszawa: Wydawnictwo Literackie MUZA.
17. Žižek, S. 2001. Przekleństwo fantazji. Wrocław: Wydawnictwo UWr, s. 144-184.
18. *Polecane podręczniki:*
19. Baran, B. Postmodernizm, Kraków 1992.
20. Barker, C. 2005. Studia kulturowe. Teoria i praktyka. Kraków.
21. Copleston, F. 1997. Historia filozofii, t. 3-9. Warszawa.
22. Coreth, E., P. Ehlen, G. Haeffner, F. Ricken. 2005. Filozofia XX wieku. Kęty.
23. Gadacz, T. 2009. Historia filozofii XX wieku, t. 1-2. Kraków.
24. Habermas, J. 2000. Filozoficzny dyskurs ponowoczesności. Kraków.
25. Konersmann, R. 2009. Filozofia kultury. Wprowadzenie. Warszawa.
26. Reale, G. 1994. Historia filozofii starożytnej, t. 1-3. Lublin.
27. Rosińska, J., Z. Michalik (red.). 2007. Co to jest filozofia kultury? Warszawa.
28. Sareło, Z. 1998. Postmodernizm w pigułce. Poznań.
29. Simmel, G. 2007. Filozofia kultury. Eseje. Kraków.

Scientific research and publications

Publications

1. Przykładowe publikacje związane z tematem zajęć:
2. Jowita Guja, Soteriologia ateizmu jako nowa antropologia, Libron, Kraków, 2018.
3. Jowita Guja, Salutary Meanings of Sublimation. Selected Soteriological Threads of Alienation
4. Criticism of Religion, w: Studia Humana - De Gruyter, the Issue 23, 2017, s. 44-59.
5. Jowita Guja, Idea alienacji religijnej - źródła i konteksty współczesne, 2017, Studia z Historii
6. Filozofii, (2017) Vol.8, s. 113-130.
7. Jowita Guja, From utopia to dystopia - a vision of human nature in Renaissance political utopias
8. and classical science-fiction dystopias, 2016, Res Politicae, (2016) t. VIII, s. 207-221.
9. Jowita Guja, Filozofia rosyjska w drodze do socjalistycznej utopii - przykład myśli Wissariona
10. Jowita Guja, 2013, Faith And Alienation In A Thought Of Slavoj Žižek, The Sociological Review, Volume IV, 1-2/2013, s.

7-20

11. Jowita Guja (red.) Mistrzowie podejrzeń : afirmacja, negacja czy przezwycięzenie? , 2015, Libron,
12. Kraków, s. 281.
13. Jowita Guja (red.) Ateizm w kulturze Zachodu i Wschodu, Kraków 2012, Wydawnictwo Libron, s. 278.
14. Jowita Guja, Jakub Gomułka (red.), 2011, Anglosaska filozofia religii wobec problemów współczesności, Kraków Wydawnictwo Libron , s. 164.

Learning outcomes prescribed to a field of study

Code	Content
KLT2A_K03	Na podstawie wszechstronnej i twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania i sięga po opinie ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KLT2A_U03	Czyta i interpretuje tekst filozoficzny, socjologiczny, antropologiczny oraz źródła historyczne na poziomie zaawansowanym.
KLT2A_U05	Poprawnie stosuje poznaną rozszerzoną terminologię kulturoznawczą.
KLT2A_U08	Potrafi sformułować i uzasadnić tezy w wypowiedziach pisemnych i ustnych w języku polskim i obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
KLT2A_U09	Analizuje złożone teksty kulturoznawcze (z dziedzin i dyscyplin nauki właściwych kulturoznawstwu), identyfikuje ich paradygmaty.
KLT2A_U10	Rekonstruuje i konstruuje różnego rodzaju argumentację, odwołując się do złożonych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź do tradycji kulturowych.
KLT2A_W01	Posiada pogłębioną wiedzę o obszarach będących przedmiotem badań kulturoznawczych.
KLT2A_W03	Zna zaawansowaną terminologię używaną w kulturoznawstwie jako dyscyplinie naukowej.
KLT2A_W06	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji zjawisk kulturowych.
KLT2A_W11	Posiada zaawansowaną wiedzę o relacjach zachodzących między głównymi prądami umysłowymi epoki a przemianami zachodzącymi w obszarze kultury i w obszarze życia społecznego, z uwzględnieniem roli i znaczenia mediów